

RELIGIÓ

Una Església cada cop més envellida

La mitjana d'edat de la clerecia gironina és de 73 anys

JOSEP CLARA
GIRONA

El papa Joan Pau II, amb la carta *Tertio millennio adveniente*, va pronosticar una esplèndida primavera per a l'Església universal, coincidint amb el canvi de mil·lenni. La realitat ha sigut, en canvi, ben diferent. L'Església és cada cop més vella i minoritària, menys influent en la societat. El 2005 el teòleg Hans Küng ja va apuntar que l'estat intern de l'Església estava en una situació pitjor que trenta anys enrere. Les vocacions religioses i les ordenacions sacerdotals, especialment a Europa, han baixat de manera contundent, i la mitjana d'edat del clergat diocesà i del religiós se situa al voltant dels setanta anys.

Un sol capellà per a 19 pobles

Això mateix es pot observar a la diòcesi de Girona, constituïda per 381 parròquies i uns annexos. Les dades que reporta l'última guia del bisbat informen que el nombre de capellans diocesans és de 123, set dels quals actuen en altres diòcesis. L'ajuda exterior està formada per vuit religiosos, set capellans que depenen de la Prelatura de l'Opus Dei i quatre sacerdots d'altres demarcacions diocesanes. Amb

aquestes xifres és prou evident que els serveis per cobrir tot el territori condicionen una bona colla de capellans, que s'han de moure d'un lloc a l'altre per atendre diverses parròquies, malgrat que hi hagi diaques i col·laboradors del culte.

El repartiment de les tasques és força desigual. Mentre que un prevere treballa en una sola parròquia o en una dedicació eclesiàstica, n'hi ha que acumulen feligresos. Per exemple, trobem un responsable de dinou comunitats: les de Borrassà, Cabanelles, Ermedàs, Espinavessa, l'Estela, Fortià, Lladó, Navata, Ordís, Pontós, Queixàs, Riumors, Romanyà d'Empordà, Sant Martí Sesserres, Taravaus, Vilademires, Vilamalla, Vila-sacra i Vilatenim.

Només tres seminaristes

La pèrdua d'efectius humans és un fet palmari, accentuat de fa temps i continuat en el que portem de segle. A la davallada del nombre de practicants s'hi ha d'afegir la crisi del model de capellà tradicional, representatiu d'un estament social i d'un estil de vida que no es corresponen amb una societat secularitzada.

Les xifres corroboren la decadència d'una institució que, malgrat tot, conserva una autoritat formal i jurídica. Durant el pontificat del bisbe actual, és a dir, des del

El bisbe de Girona en un acte davant de la catedral.

J. CLARA

2008, la diòcesi ha perdut més de noranta capellans per decés. Les altes han estat, altrament, poc significatives, ja que la sequera de vocacions ha convertit en fracàs l'aposta per endegar un seminari particular. A hores d'ara la pàgina web del bisbat indica l'existència de tres aspirants a la vocació ministerial, que estudien al Seminari Interdiocesà de Catalunya.

Una anàlisi detallada de les edats del presbiteri gironí, feta per compte propi, assenyala que més del 40% del col·lectiu té entre 80 i 94 anys. Els capellans situats entre els 60 i els 79 anys representen el 38%. Per contra, només dos preveres acrediten menys de 35 anys. La mitjana d'edat del clergat diocesà gironí és de 73 anys, de ple en l'edat dels jubilats en el món laic. —

SOCIETAT

El trastorn mental, infradiagnosticat en els discapacitats

M.C.-P.
GIRONA

Durant anys, que les persones amb discapacitat intel·lectual (DI) poguessin presentar un trastorn psiquiàtric ha estat menystingut tant per professionals com per gestors sanitaris. Ho consideraven menys debilitant que la mateixa discapacitat, o creien que n'era una conseqüència. Així, moltes persones amb discapacitat intel·lectual i trastorn psiquiàtric no eren diagnosticades i, per tant, ni rebien tractament ni milloraven la qualitat de vida, segons explica Laura Masferrer, directora general de la Fundació Granés.

Aquesta entitat organitza el 14 de maig una jornada online per conscienciar els professionals que es cullen de persones amb discapacitat intel·lectual perquè tinguin en compte el que s'anomena diagnòstic dual (la coexistència dels trastorns intel·lectual i mental) per garantir un tractament adequat. "La declaració de

l'ONU sobre els drets de les persones amb discapacitat ens obliga a millorar la detecció i diagnòstic de possibles trastorns mentals, perquè la presència de la malaltia mental redueix encara més la capacitat de la persona de funcionar de manera independent", explica Masferrer.

Hi ha pocs estudis rigorosos que facin comparacions directes d'incidència i prevalença de malaltia mental entre la població amb i sense discapacitat intel·lectual, però les dades epidemiològiques apunten que les persones amb discapacitat intel·lectual tenen trastorns psiquiàtrics més sovint en qualsevol etapa de la vida, segons indiquen Ramon Novell, cap del servei especialitzat en salut mental per a persones amb discapacitat de l'IAS de Santa Caterina, a Salt, i Aída Palacín, psiquiatra de l'equip de Novell.

Aquests professionals creuen que fins al 41% de les persones amb discapacitat intel·lectual presenten trastorns psiquiàtrics. El percentatge és del 28% si s'exclouen proble-

Grup psicoeducatiu del servei de discapacitat intel·lectual de l'IAS.

mes de conducta, i del 22,4% si s'exclouen problemes de conducta i trastorn de l'espectre autista. La prevalença del trastorn psiquiàtric augmenta més com més greu és el nivell de discapacitat intel·lectual.

La Fundació Granés ha comptat amb la complicitat de la Societat Ca-

talana de Psiquiatria i Salut Mental per organitzar la jornada, a la qual ja hi ha més de 200 persones inscrites entre cuidadors i professionals dels serveis socials i sanitaris. Segons Masferrer això demostra "l'interès" per rebre coneixements i formació sobre el diagnòstic dual.

Girona va ser la regió sanitària pionera a posar en marxa un servei especialitzat en salut mental per a persones amb discapacitat, encapçalat pel doctor Ramon Novell i situat a l'IAS de Santa Caterina de Salt. Actualment ja n'hi ha de similars arreu del país, però segons Masferrer "estan col·lapsats i caldria crear-ne més i amb més personal".

Novell és un dels participants en la jornada, igual com Claudi Camps, director assistencial de l'IAS, Carme Mariscot, psiquiatra de l'IAS i membre de la Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental, i Silvia Angel, cap del servei de discapacitat intel·lectual del Parc Sanitari Sant Joan de Déu i del SEMSDI Barcelona/Costa de Ponent, entre d'altres. —